การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

The Participation of The Basic Education Committee in Mae Ho Education Quality Improvement Network Centre Under Maehongson Primary Educational Service Area Offices 2

ปฏิภัทธ์ มิตรอวยพร[1] ดร.คมศิลป์ ประสงค์สุข[2]
Patipat Mitaoyporn[1] Dr.Komsilp Prasongsuk[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ กลุ่มเป้าหมายคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ จำนวนทั้งหมด 94 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยผู้ศึกษากำหนดประเด็นคำถาม หรือหัวข้อที่จะศึกษาจากปัญหาการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดในแต่ละด้าน นำมาสร้างเป็นกรอบคำถามแนวทางในการสนทนากลุ่ม โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวนทั้งหมด 13 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก คือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สถิติที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสำหรับการสนทนากลุ่ม ผู้ศึกษามาถอดเสียงวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบการสนทนากลุ่มแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากสองลำดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาการมีส่วนร่วมในการประเมิน ส่วนขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การบริหารสถานศึกษา ปัญหาการมีส่วนร่วม แนวทางการพัฒนาการส่วนร่วม

[1]*หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน*
[1]*Master of Educational Administration Division Chiang Mai Rajabhat University , Mae Hong Son Campus*
[2]*อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน*
[2]*Lecturer Master of Educational Administration Division Chiang Mai Rajabhat University, Mae Hong Son Campus*
ผู้ติดต่อ, อีเมล์: ปฏิภัทธ์ มิตรอวยพร, patipatmit.64@gmail.com
รับเมื่อ 19 เมษายน 2566 แก้ไข 29 พฤษภาคม 2566 ตอบรับ 1 มิถุนายน 2566

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. แนวทางการในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ ตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม ที่มีความเหมาะสมประกอบด้วย 1) สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล 2) สถานศึกษาควรแต่งตั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามาเป็นคณะกรรมการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเห็นชอบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 3) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อปรึกษาหารือหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารวิชาการร่วมกัน 4) สถานศึกษาควรประชุมชี้แจงทำความเข้าใจรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ 5) สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบการใช้จ่ายงบประมาณ การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติในการบริหารการเงินพัสดุของสถานศึกษา 6) สถานศึกษาควรประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการสรรหา บรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษา 7) สถานศึกษาควรเสนอข้อมูลให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบเกี่ยวกับการย้ายเข้าย้ายออก และให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณาเลือกบุคคลที่จะย้ายเข้ามาหรือบุคคลที่จะย้ายออก 8) สถานศึกษาควรประชุมชี้แจงทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานทั่วไปให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ 9) สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเสนอแนะแนวทาง กำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานทั่วไป 10) สถานศึกษาควรแต่งตั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the level of participation and participation problems. 2) to study the guidelines for developing the participation of the basic education school committee in the administration of schools, network centers for improving the quality of education in Mae Hoe; study mother flying The target group is the Basic Education Board. There were 94 students in Mae Hoe Educational Quality Development Network Center School. The data collection tools were: a 5-point estimation scale questionnaire and a group discussion record form. by the study subjects or topics to be studied from the participation problems that have the highest average level in each area. These were used to create a framework for group discussions. A total of 13 participants were selected by purposive sampling. using criteria for selection He is the chairman of the Basic Education Board of schools in the Mae Hoe Educational Quality Development Network Center. Statistics used in data analysis were mean and standard deviation. and for group conversations the students transcribed Analyze the content according to the group discussion framework and present the information in the form of an essay.

The study found that

1. The current state of participation of the Basic Education Institutions Board in school administration in the Mae Hoe Educational Quality Development Network. overall is at a low level When considering the most average engagement stages, Participation in receiving benefits and the lowest mean participation was participation in decision making as for the problem of participation of the Basic Education Board in school administration. In the Mae Hoe educational quality development network group, the overall level was at a moderate level. When

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

considering the process of participation, the first two problems were at the high level, namely participation in decision making followed by participation in the assessment Participation steps with moderate problems were: participation in operations and participation in receiving benefits

2. Guidelines for the development of participation of the basic education institution committee in the administration of Mae Hoe School Network Center for Educational Quality Development Based on suggestions from group discussions 1) Educational institutions should hold meetings to clarify and understand with the school committee on curriculum development, educational institution regulations, guidelines for measurement and evaluation. Educational Institutions Become a committee for the development of educational institutes' curriculum. and participate in decision – making and approve the development of educational institute curriculum formulation of regulations, guidelines, measurement and evaluation of educational institutions; 4) Educational institutions should have a meeting to clarify and understand the details of annual budget expenditures to the school committee. 5) Educational institutions should allow the school committee to participate in decision–making in approving budget expenditures. 6) Educational institutions should hold a meeting to clarify and understand to the school committee about recruitment guidelines. filling the appointment of civil servants and educational personnel to work in educational institutions. 7) Educational institutions should submit information to the educational institution committee. Get informed about moving in and moving out. 8) Educational institutions should have a meeting to clarify and understand the details about setting guidelines for developing a general administration system to the school committee. 9) Educational institutions should allow the committee to participate in decision making and suggesting guidelines. 10) Educational institutions should appoint The Board of ducation Institutions shall take part in being a committee in the general administration of the Educational Institution.

Keywords: Participation, School Administration, Participation Problems, Participation Development Guidelines

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการวางรากฐานแก่มนุษย์ เพื่อความเจริญก้าวหน้า และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้คนได้พัฒนาศักยภาพ และความสามารถทางด้านต่าง ๆ ของตนเองในการดำรงชีวิต การจัดการศึกษาที่ดีนั้นจะช่วยสร้างให้มนุษย์เป็นทั้ง คนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตรัสว่า “ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในขณะที่การปฏิรูประบบราชการได้มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศสามารถรองรับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และประโยชน์สุขของประชาชน การปฏิรูปการศึกษา ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติโดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคม ฐานความรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” (สุพิมพ์ญาพัชร บวยหอย, 2560, หน้า 1)

การจัดการศึกษาที่ดี และประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของชุมชนโดยเฉพาะผู้ปกครองนั้น ต้องอาศัยกระบวนการในการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติราชการ

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการ, 2560, หน้า ก – ฒ) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษา เป้าหมายที่ 3 กำหนดว่า ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 16 – 20) มีการจัดการศึกษาโดยกำหนดให้มีการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษานั้นจะต้องมีองค์กรหลักในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงบุคลากรที่มีความสำคัญและมีผลต่อการจัดการศึกษาอีกกลุ่ม คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 17) จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กฎหมายกำหนดข้างต้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สามารถเชื่อมโยงนโยบายของรัฐให้เข้ากับชุมชนที่ตั้งของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และเป็นพื้นฐานของการศึกษาตลอดชีวิต แต่อย่างไรก็ตามในทางความเป็นจริงนั้น ยังมีโรงเรียนในเขตพื้นที่ชนบทไม่น้อยที่ไม่สามารถดำเนินการตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดไว้ได้

สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนในเครือข่ายทั้งสิ้น 13 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรง และโรงเรียนขนาดเล็ก 12 โรง มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,204 คน มีจำนวนคณะกรรมการ 123 คน (ที่มา: https://data.bopp-obec.info/emis/) โดยผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง จากการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ยังพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนน้อยมาก ทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความตระหนัก ในบทบาทหน้าที่ และไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าร่วมประชุม รวมทั้งโรงเรียนแต่ละโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท ห่างไกลความเจริญ การคมนาคมค่อนข้างลำบาก ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าอาจเป็นประเด็นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา ด้วยสาเหตุและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประสบผลสำเร็จตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสถานศึกษาต่อไป

คำถามการศึกษา

1. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ อยู่ในระดับใด

2. แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ ควรเป็นอย่างไร

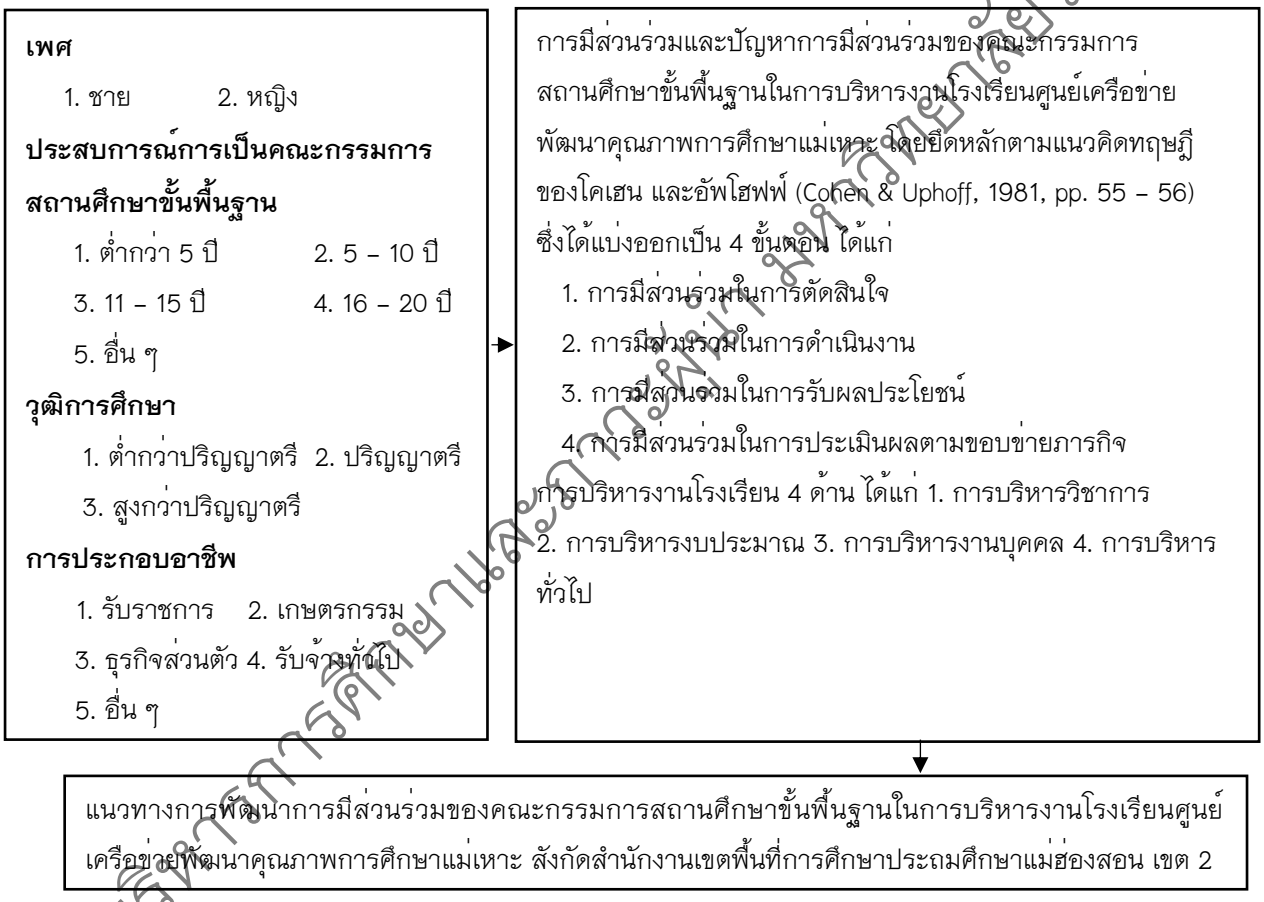
วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 จำนวน 94 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2. ติดต่อจัดทำหนังสือราชการจาก วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความร่วมมือจากคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 121) นำเสนอในรูปตาราง สำหรับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 13 คน

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาดำเนินการสนทนากลุ่มด้วยตนเองตามวันเวลาที่กำหนด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาถอดเสียง และวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบการสนทนากลุ่ม แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากสองลำดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาการมีส่วนร่วมในการประเมิน ส่วนขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2. สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วม และปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม มีดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมการตัดสินใจด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานทั่วไปการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ส่วนปัญหา

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมการดำเนินการด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมการรับผลประโยชน์ด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลการบริหารวิชาการ และการบริหารทั่วไป

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมการประเมินด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารวิชาการ และการบริหารทั่วไป

3. สรุปผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่มีความเหมาะสมประกอบด้วย

3.1 การสร้างความตระหนัก ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการประชุมคณะกรรมการภาคเรียนละ 2 ครั้ง

3.2 การเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดตั้งกลุ่มเฟสบุ๊ค หรือกลุ่มไลน์ของผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร

3.3 การสร้างศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ให้คณะกรรมการสถานศึกษา โดยการจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

3.4 โรงเรียนควรเพิ่มพื้นที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในการร่วมดำเนินกาจกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

อภิปรายผลการศึกษา

จากสรุปผลการศึกษาโดยรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาและกรอบแนวคิดในการศึกษาผู้ศึกษามีประเด็นที่น่านำมาอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยเริ่มจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ซึ่งสอดคล้องกับ อุษา เลาดี (2557, หน้า 42) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดน่าย พบว่า บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับ สุจิตรา ประจงกูล (2558, บทคัดย่อ) ที่ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่า การจัดอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่เป็นประจำ และการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมจะช่วยในการรับรู้บทบาทในหน้าที่ของตนส่งผลให้สถานศึกษาประสบผลดีในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ วรวุฒิ ตั๊ะคาวรรณ์ (2558, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรณพ มูลเดช (2559, บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาไม่ได้ชี้แจงรายละเอียดแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ได้รับทราบ อีกทั้งไม่ไม่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม และคณะกรรมการจะมีส่วนร่วมเฉพาะการให้ความเห็นชอบเท่านั้น

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงบประมาณ ไม่กล้าให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ไม่ค่อยเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษานาน ๆ ครั้ง ต่อภาคเรียน ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินการร่วมกัน รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาบางคนไม่ให้ความสำคัญในบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับ โดยปล่อยให้ครูและผู้บริหารดำเนินการกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ (2563, หน้า 161) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนในเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไร ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่คณะกรรมการ รวมทั้งสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่าคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ พันสวรรค์ (2562, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่ ที่พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางส่วนปัญหาของการมีส่วนร่วม คือ คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

3. จากผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่เหาะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ที่ผ่านมาโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่ตระตระหนักถึงความสำคัญความจำเป็นในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ปรึกษาหารือกันในการบริหารสถานศึกษา รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารสถานศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่มีรายการปฏิบัติมากที่สุดคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เพื่อการสื่อสาร ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงาน รองลงมาคือการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานและการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน

4. การสร้างความตระหนัก โดยการประชุมคณะกรรมการภาคเรียนละ 2 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา ประจงกูล (2558, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาแนว ทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต2 พบว่าการประชุมต่างของโรงเรียนจะมีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมการประชุมจึงจะทำให้เกิดการรับรู้และตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพงษ์ หอมสุวรรณ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า ควรให้ความสำคัญต่อครูและบุคลากรเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและรู้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ พันสวรรค์ (2562, หน้า 72) เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่ ที่พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเริ่มจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรเสริมบทบาทให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในลักษณะของคณะดำเนินการเฉพาะกิจ

1.2 สถานศึกษาควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารสารสนเทศของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษา ควรจัดอบรมประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎหมาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ

2.3 จากประเด็นที่เป็นปัญหาในระดับมาก ควรนำมาศึกษาหาเหตุผลเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนให้มากขึ้น

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

จีรพงษ์ หอมสุวรรณ. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์. (2563). *การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุจิตรา ประจงกูล ภมรพรรณ์ ยุระยาตร์และสุธรรม ธรรมทัศนนนท์. (2556). การพัฒนาแนวทาง การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,* 9(2), 859 – 860.

สุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม. (2554). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

สุพิมพ์ญาพัชร บวยหอย. (2560). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปลายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่.* การค้นคว้าอิสระ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อรรณพ มูลเดช. (2559). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนใน อำเภอแม่วงก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร